

**HANDREIKING
INFORMATIEGERICHT HANDELEN
VAKANTIEPARKEN NH**

VAKANTIE

Handreiking Informatiegericht Handelen Vakantieparken NH

Voorwoord

Noord-Holland, 47 gemeenten, een gebied waar vakantieparken in zijn diverse verschijningsvormen niet zijn weg te denken en van groot belang zijn voor de regionale economie. Verschillen tussen de regio's bestaan altijd; maar de gemeenten die vakantieparken in hun gebied hebben herkennen allemaal dat dit onderwerp vanuit verschillende invalshoeken is te bekijken. Of dit nu is omdat een ondernemer in de top 10 van beste vakantieparken in Nederland prijkt of omdat de politie een gecoördineerde actie op een park uitvoert in het kader van ontmanteling van hennep kwekerijen. Iedereen is het er over eens; vakantieparken is een veelomvattend onderwerp.

Voor je ligt de handreiking informatiegericht handelen vakantieparken Noord-Holland. Deze is bedoeld om de veelzijdige en soms ingewikkelde materie van vakantieparken handzaam en hanteerbaar te maken. De handreiking fungeert als routeboekje en levert inzicht in wat er nodig is voor de parken in de gemeente om vervolgens de route te vinden naar de beschikbare instrumenten en beleidsmiddelen die er zijn. Door eerst over de volle breedte, goed inzicht te krijgen in wat er speelt is het kiezen van de juiste route meer overzichtelijk. Op deze wijze ontstaat een route (actieplan) naar een afgewogen integrale aanpak op vakantieparken met het daarbij behorende instrumentarium. Ondernemers worden hierdoor ondersteund in de zoektocht naar een werkend en integer verdienmodel passend bij ontwikkelingen en behoeften waarin zij nu blijkens de praktijk voorzien. Inzicht dat ook mogelijk kan leiden tot een gesprek over transformatie naar een andere functie dan de huidige.

De beeldvorming rondom vakantieparken is met enige regelmaat negatief. Verloederde parken zouden vrijplaatsen zijn waar criminelen hun activiteiten als drugs- en mensenhandel alsook arbeidsuitbuiting buiten het zicht van de autoriteiten weten te organiseren. Natuurlijk zijn er parken waar dergelijke criminele activiteiten plaatsvinden. Maar een te eenzijdige focus daarop vernauwt het beeld van mogelijke oplossingsrichtingen. Deze handreiking wil dan ook nadrukkelijk breder kijken en betreft ook de ruimtelijke, economische en sociale invalshoeken op een park. Daarmee ontstaat een meer volledig beeld dat kan leiden tot een aanpak die niet alleen risico's probeert te verkleinen, maar juist ook mogelijke kansen probeert te vergroten.

De methodiek informatiegericht handelen vakantieparken Noord-Holland is tot stand gekomen in samenwerking met de vele partners en collega's die actief zijn op het onderwerp recreatieparken, zowel gemeentelijk, regionaal, provinciaal en landelijk. In het bijzonder zijn onder begeleiding van adviesbureau Eefsway zes gemeenten actief betrokken geweest om te bouwen, te testen en het praktisch toepasbaar te maken voor de gemeenten. Dit alles is mogelijk gemaakt door gelden van zowel het provinciale project Versterking Kwaliteit en Integriteit Lokaal Bestuur alsook vanuit de landelijke 'impuls provincies aanpak vakantieparken' (BZK) omdat ook zij volledig erkennen dat de integraliteit en kracht om vakantieparken meer weerbaar te maken ligt bij een zorgvuldige informatiepositie en (regionale) visie op verblijfsrecreatie.

Leeswijzer

De handreiking is zo opgezet dat je als gemeenteambtenaar de aanpak stap voor stap kunt uitvoeren waarbij er aanvullend tips en trucs worden gegeven. De invuldocumenten "Foto maken" en "Actieplan" zijn ontwikkeld om de stappen ook concreet vast te leggen. Hierdoor ontstaan als vanzelf de uitkomsten van de aanpak op basis van een goede informatiepositie.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1. Een locatie om te recreëren	4
1.2. Weerbaarheid	5
2. Kaders van de handreiking	6
2.1. Routeboekje	6
2.2. Klavertje viermodel	6
2.3. Landschap in vogelvlucht	7
2.3.1. Tool Platform 31 – aanpak ondermijning vakantieparken	8
3. Aanpak informatiegericht handelen op hoofdlijnen	9
3.1. Startpunt	9
3.2. Informatie op orde	9
3.3. Actieplan	10
3.4. Uitvoeren	10
4. Startpunt en de context	11
4.1. Startpunt en waarom	11
4.2. Besluit welk(e) park(en) en waarom	12
4.3. Huidige informatiepositie en doelbepaling	12
5. Informatie op orde	14
5.1. Keuzes en afwegingen	14
5.1.1. Kiezen scherpste van de foto	14
5.1.2. Spelregels bij het ophalen van de informatie	15
5.2. Foto maken	16
5.2.1. Toelichting en meerwaarde per categorie	16
5.2.2. Registreren en vastleggen van de informatie	17
6. Opstellen actieplan	18
6.1. Twee ogen zien meer dan één	18
6.2. Stap 1: Van data naar interpretatie	19
6.3. Stap 2: Van interpretatie naar samenhang	20
6.4. Stap 3: Van samenhang naar keuzes maken (prioriteren)	21
6.4.1. Voorwaarden om acties uit te kunnen voeren	24
6.5. Stap 4 - Uitgewerkte acties	24
7. Uitvoeren van actieplan	26
7.1. Geaccordeerde plan	26
7.2. Projectorganisatie of regulier werk	26
7.3. Monitoren, registreren en bijsturen	26
8. Regionale samenwerking	27
8.1. Ambassadeurs	27
8.1.1. Praktijktesten in gemeente Schagen en Langedijk	28
8.2. Visie op parken	28
8.3. Wenken vanuit het project	29
8.3.1. Draagvlak, draagvlak, draagvlak!	29
8.3.2. Wees niet bang voor wat je kan vinden	29
8.3.3. De invloed van de coronacrisis	30
9. Bijlagen	31
9.1. Geraadpleegde organisaties	31
9.2. Voorbeeld uitgewerkt actieplan (fictief)	31

1. Inleiding

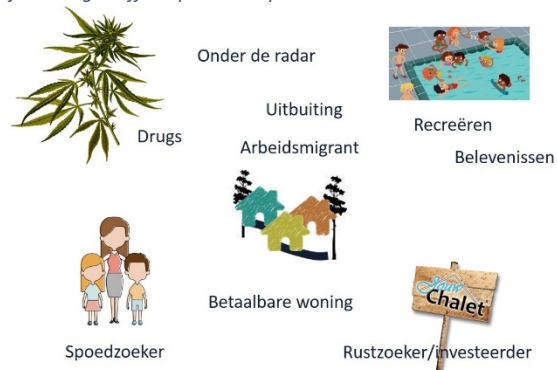
De handreiking Informatiegericht Handelen Vakantieparken Noord-Holland heeft tot doel om gemeenten een laagdrempelig, relatief eenvoudig instrument te bieden om haar zicht en inzichten op de vakantieparken in de gemeente te vergroten.

Dit is nodig omdat vakantieparken een veelvoud aan functies en behoeften vervullen waarbij de overheid zijn rol moet kunnen uitvoeren. Vooral als hier leefbaarheid en veiligheid in het geding zijn, maar ook als de economische waarde verandert.

Nieuw beleidsvraagstuk voor overheden
Ontwikkelingen op en rond vakantieparken zijn een nieuw beleidsvraagstuk voor overheden met recreatiefuncties op hun grondgebied. Dit vraagstuk vindt zijn grondslag in marktontwikkelingen en het onvoldoende hierop reageren door ondernemers en eigenaren. Verminderde vitaliteit van vakantieparken verzwakt het economisch potentieel van de recreatiesector. Ook maakt het parken vatbaar voor verloedering en gebruik dat afwijkt van het bestemmingsplan. Zo zijn er mensen die hun heil op een vakantiepark zoeken omdat er onvoldoende betaalbare woningen beschikbaar zijn op de reguliere woningmarkt en vinden op sommige terreinen illegale activiteiten plaats. Wanneer hier niet proactief op wordt gehandeld kan een negatieve neerwaartse spiraal ontstaan.
Bron: Meer grip op vakantieparken

Voor overheden is en blijft het nog steeds een nieuw beleidsvraagstuk, juist omdat de ontwikkelingen zich steeds sneller opvolgen. VNG en Platform31 hebben een document geschreven waarin de gehele problematiek helder is omschreven, genaamd: Meer grip op vakantieparken.¹ Deze handreiking sluit dan ook aan op dat document en vult daarbij aan door de stap te maken naar pragmatische stappen die een gemeenteambtenaar kan uitvoeren.

Behoeften aangetroffen op vakantieparken:

1.1. Een locatie om te recreëren

Vakantieparken, bungalowparken, jachthavens, campings, recreatiewoningen, verblijfsrecreatie en zo zijn er nog heel veel meer termen die een locatie aangeven waar mensen verblijven met in basis de intentie voor recreatie. Simpelweg hier een definitie voor geven is niet eenvoudig. CBS, maar ook de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) gebruiken andere indicatoren voor de objecten. Deze bijna Babylonische spraakverwarring is onnodig voor deze aanpak omdat het uitgangspunt als volgt is geformuleerd:

Er is sprake van een locatie dat in basis tot doel heeft om te recreëren en in verschillende uitingen verbleven wordt waarvan het eigendom niet bij de gemeente ligt.

Hotels, groepsaccommodaties, mini-campings en B&B's vallen hier dus in principe niet onder.²

¹ <https://vng.nl/publicaties/meer-grip-op-vakantieparken>

² In de evaluatie is door deelnemende gemeenten aangegeven dat de methodiek zich ook leent voor een bredere toepasbaarheid. De op te vragen informatie dient uiteraard dan iets aangepast te worden.

Onderstaand een beschrijving van accommodatietype³.

Accommodatietype	Omschrijving
Camping	Een terrein met minimaal 26 plekken voor (niet grondgebonden) kampeermiddelen. Eventueel geheel of in combinatie met semipermanente kampeermiddelen (zoals stacaravans).
Bungalowpark	Een terrein met minimaal 10 grondgebonden vakantiewoningen die in gezamenlijkheid beheerd worden.
Gemengd bedrijf	Een combinatie van een camping en/of bungalowpark en/of jachthaven waar overnacht wordt.
Jachthaven	Havens met een ligplaatsen waar overnacht wordt.

1.2. Weerbaarheid

De ontwikkelingen op de vakantieparken vragen dus steeds meer om aandacht van de overheden. Aandacht dat of vanuit economisch inzicht wordt gezien of vanuit leefbaarheid. Vaak moet er iets gebeuren in Nederland voordat we wakker worden geschud. Denk aan de slagkracht die is ontstaan als gevolg van Camping Fort Oranje of aan de vernieuwde aandacht voor de vitalisering van dergelijke vakantieparken als gevolg van de Regionale Visie Verblijfsrecreatie in Noord Holland Noord.

Deze handreiking legt niet de focus op de aanleiding of reden waarom een gemeente meer zicht wilt hebben op haar parken maar op een basisvoorwaarde om een gezonde leefomgeving te verkrijgen. Deze basisvoorwaarde is zorgen dat zowel de overheden als ondernemers en dus ook haar burgers weerbaar genoeg zijn tegen negatieve invloeden. Negatieve invloeden zijn mensen en ook organisaties die ten koste van anderen zichzelf verrijken. Te denken valt aan criminele activiteiten als drugs, mensenhandel en arbeidsuitbuiting, maar ook aan grote investeerders die andere opportunistische inverdienmodellen zien in bepaalde locaties.

Om de weerbaarheid te vergroten is het van belang om te weten waar de “zwakke plekken” zijn, je inzicht dus vergroten. Vervolgens zijn acties gericht op het aanpakken van deze zwakke plekken in de vorm van educatie, informatie, handhaving en ondersteuning.

'Moeilijk plek te vinden'
Mevrouw x vertelt hoe ze door de eigenaar op straat werd gezet omdat haar kinderen, die met gedragsproblemen kampen, voor overlast zorgden. Nu verblijft ze bij een vriendin maar over een paar weken staat ze echt op straat. Dit is ook precies het dilemma waar wethouder x meermaals op terugkomt. 'Als we de regels gaan handhaven, wat gaan we dan met die honderden mensen doen? Voor sommige mensen is heel moeilijk om een plek te vinden.'
Omroep Gelderland

'Treurig en onmenselijk'

SP raadslid beschrijft de situatie op het 'vakantiepark' als treurig en bijna onmenselijk. Ze constateert dat er 300 tot 400 Oost-Europese arbeidsmigranten wonen die soms een kamer van 2 bij 2 meter met 2 personen moeten delen. Hier zou wel 400 euro per persoon per maand voor betaald worden. De huisjes, waar ook gezinnen met kinderen wonen, zijn volgens haar koud, vochtig en beschimmeld en niet geschikt voor permanente bewoning.

Omroep Gelderland

³ Is dezelfde indeling als gebruikt bij de vitaliteitsscans.

2. Kaders van de handreiking

Juist omdat het onderwerp vakantieparken een veelheid aan invalshoeken heeft is het belangrijk om voor deze handreiking te realiseren dat er sprake is van een samenspel tussen alle betrokken partijen en initiatieven op dit onderwerp. De aanpak voegt dat puzzelstukje toe wat een gemeentebtenaar kan helpen om te starten en om “door de bomen, het bos weer te vinden”. Deze kaders staan in dit hoofdstuk beschreven zodat je klaar bent om echt aan de slag te gaan.

2.1. Routeboekje

Binnen een gemeente is er vanuit verschillende beleidsdomeinen naar een onderwerp als vakantieparken te kijken. Dit is ook terug te zien in wat er op het gebied van bijvoorbeeld vakantieparken regionaal dan wel landelijk aangeboden wordt. Er zijn veel partijen die de gemeenten ondersteunen op dit onderwerp met als doel

kennisuitwisseling, verrijken van signalen of het aanbieden van instrumenten of tools om het vraagstuk behapbaar te maken. Deze handreiking fungeert daarom ook als routeboekje. Het levert inzicht op in wat er nodig is voor de parken in je gemeente om vervolgens de route te vinden naar de beschikbare instrumenten en beleidsmiddelen die al worden aangeboden. Door eerst goed inzicht te krijgen in wat er speelt is het kiezen van de juiste route meer passend.

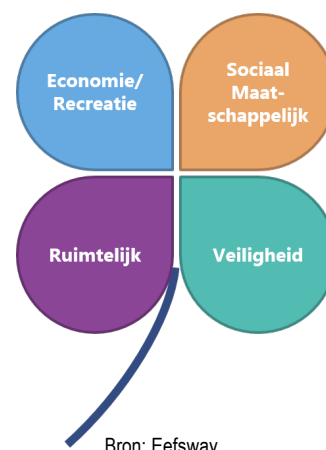
2.2. Klavertje viermodel

In totaal zijn er vier domeinen betrokken bij het onderwerp vakantieparken, te weten:

- **Economisch/Recreatie**
Bij dit domein gaat het over de toeristische sector en in hoeverre de parken van de gemeente hierin een rol vervullen. Hoe vitaal zijn zij binnen deze sector. Daarbij levert de toeristische sector in de gemeente een bijdrage aan de werkgelegenheid en aan de bestedingen in een gemeente of regio. Hierdoor ontstaat er een economische impuls voor de bedrijven en inwoners van de gemeente.
- **Ruimtelijk**
Bij dit domein gaat het over de ruimtelijke impact en het geldig gebruik. Zijn de activiteiten conform de geldige bestemmingsplannen. En hoe verhouden de activiteiten zich met de omgeving en de voorzieningen die er zijn of zouden moeten zijn.
- **Sociaal Maatschappelijk**
Bij dit domein gaat het feitelijk niet meer over recreëren, maar over een verblijfsplek of huisvesting. Een vakantiepark voorziet in de behoefte aan een groene stille woonomgeving, een plek voor arbeidsmigranten, spoedzoekers en een toevluchtsoord voor kwetsbaren.
- **Veiligheid**
Bij dit domein gaat het over de mate waarin vakantieparken een voedingsbodem is voor ondermijnende activiteiten. Te denken valt aan productie of opslag van drugs; uitbuiting van kwetsbare burgers (vb prostitutie) of mensen die bewust onder de radar willen blijven.

Als een gemeente inzet pleegt vanuit één van de vier domeinen heeft dit automatisch effect op de andere domeinen. Uit vele praktijkvoorbeelden is gebleken dat hier onvoldoende rekening mee wordt gehouden. Zo zijn er voorbeelden te noemen van intensieve handhavingsacties die effect hebben gehad op de relatie met de parkeigenaren en bewoners. Een relatie waarop juist vanuit de economische sector werd ingezet om te komen tot een meer vitaler park. Uiteraard is dit onbewust gebeurt, maar is wel belemmerend voor de vervolgacties op het domein economie/recreatie.

De samenhang en dus integrale aanpak op het onderwerp wordt daarom in de vorm van een klavertje vier weergegeven. Een klavertje vier bestaat immers uit vier gelijkwaardige blaadjes die wel zo hun eigen groei en ontwikkeling hebben, maar altijd samen op gaan met de andere blaadjes. De metafoor wordt gebruikt om de samenhang tussen de domeinen te blijven benadrukken.

Bron: Eefsway

2.3. Landschap in vogelvlucht

Het landschap van partners op het gebied van vakantieparken is groot en ook wederom als gevolg van de vier domeinen. Gedurende de totstandkoming van de handreiking is onderstaand plaatje gebruikt om dit landschap te schetsen. Deze is van juni 2020 en zal zeker niet compleet zijn.

Enkele belangrijke links:

- Actie agenda** <https://www.actieagendavakantieparken.nl/>
- Het CCV** <https://hetccv.nl/onderwerpen/veilige-vakantieparken/>
- Platform31** <https://www.platform31.nl/> dan zoekfunctie gebruiken met term vakantieparken
- VNG Naleving** <https://vng.nl/naleving/multidisciplinair-handhaven> en scroll naar recreatieparken op deze pagina.

2.3.1. Tool Platform 31 – aanpak ondermijning vakantieparken

Vanuit platform31 is er een tool ontwikkeld die je als ambtenaar goed inzicht geeft in een aantal onderwerpen die van invloed kunnen zijn op het hele thema vakantieparken. De tool stelt namelijk vragen over integriteit, weerbaarheid, maar ook over de mate van de ketensamenwerking. Door deze vragen te beantwoorden krijg je als ambtenaar ook inzicht in waar de mogelijke kansen of bedreigingen voor de uitvoering van je actieplan zitten. Met deze vragen en jouw antwoorden kun je het actieplan in de uitvoering nog beter positioneren of bijsturen.

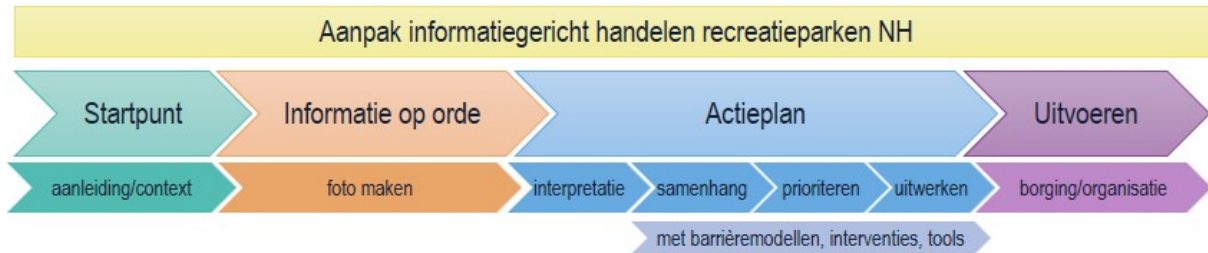
Tip: Gebruik de tool

<https://www.platform31.nl/publicaties/tool-aanpak-ondermijning-vakantieparken>

3. Aanpak informatiegericht handelen op hoofdlijnen

In hoofdlijnen nemen we je mee wat de aanpak is, zodat je in het volgende hoofdstuk kan starten met de eerste fase.

De aanpak bestaat uit een aantal fasen die zorgvuldig zijn uitgewerkt in deelstappen. De fasen lijken zeer voor de hand liggend, maar uit de ervaringen is gebleken dat juist elke fase zorgvuldig uit te voeren er geen zaken worden overgeslagen en de kwaliteit van de totale aanpak toeneemt.

Schematisch weergave aanpak

3.1. Startpunt

De fase van startpunt is gericht op het bewust worden waarom je als ambtenaar, maar dus ook als gemeente, besluit om over te gaan tot een aanpak vakantieparken. Door deze aanpak te gebruiken, realiseer je je al dat het van belang is om op basis van de juiste informatie pas tot acties over te gaan. Helaas is dat niet altijd het geval en wordt de fase van informatie op orde overgeslagen met als gevolg dat de acties niet het gewenste effect heeft gehad.

Door stil te staan bij het startpunt en dus vooral de aanleiding en de context, ben je bewust van de verwachtingen die bij jezelf of bij de opdracht (onbewust) zijn meegegeven. Deze bewustwording helpt je bij het uitvoeren van de volgende fase. Blinde vlekken worden minder.

Een kleine greep uit mogelijke aanleidingen: toenemende conflicten en ruzies tussen enkele bewoners, meldingen van dealende jeugd/adolescenten, signalen over mogelijke prostitutie, veel arbeidsmigranten wonend op een park en signalen over veel busjes die over terrein rijden op vreemde tijden. Maar denk ook aan: ondernemer die met de gemeente wilt praten over (uitbreidings-) ontwikkelingen op zijn park, (toename van) permanente bewoning, negatieve pers aandacht over vakantiepark en relatie met de gemeente, raadvragen over leefsituaties van kwetsbare groepen op een recreatiepark en de wens tot vitalisering parken vanuit gemeentelijk beleid.

3.2. Informatie op orde

De informatiepositie moet op orde zijn alvorens je tot acties over kunt gaan. Alle documentatie is het daar wel over eens. In "Meer Grip op vakantieparken" is dit ook het onderwerp waarvan wordt gesteld dat de meerwaarde is te behalen. Aanvullend beschrijft deze aanpak hoe je dit kan doen op een manier dat het integraal op de vier domeinen gebeurt en kun je beoordelen of het voldoende is gerelateerd aan je startpunt en dus ook recht doet aan de daadwerkelijke situatie van het park.

Belangrijke ervaring uit de praktijktest is dat deze fase kan gebruikt worden om daadwerkelijk het inzicht te vergroten voor een gedegen actieplan, maar vaak ook is in te zetten om het onderwerp op de kaart te zetten binnen de gemeenten en de diverse afdelingen. Draagvlak of sense of urgency wordt hierdoor concreter vertaald naar wat er aan de hand is met het onderwerp vakantieparken.

3.3. Actieplan

Als de data is verzameld en als voldoende beschouwd is, kan deze middels vier stappen omgezet worden naar een definitief actieplan. Deze stappen zijn interpreteren van de data, herkennen van de samenhang, maken van keuzes uit de beschikbare tools en vervolgens de definitieve acties bepalen voor het actieplan.

Bij het herkennen van de samenhang wordt verwezen naar alle beschikbare tools die aangeboden worden door de vele partners in regionaal, provinciaal of landelijk verband. Hier komt de functie van routeboekje tot zijn recht. Bij beschikbare tools moet gedacht worden aan barrièremodellen, interventiematrixen, beleidsdocumenten, handreikingen of een concreet aanbod zoals LSI teams.

Het doorlopen van de stappen levert een actieplan op dat in relatie staat met de aanleiding en zijn context, gebaseerd is op informatie vanuit de vier domeinen, cumulatief werkt op andere (al lopende) acties en geheel passend is bij de eigenheid van het park zelf en in relatie van de visie op de parken van de gemeente (of regio).

3.4. Uitvoeren

De fase van uitvoeren is kort beschreven en geeft tips en trucs over de mate waarin de uitvoering georganiseerd kan worden. Of de acties nu passen binnen bestaande uitvoering van taken van de gemeente of in een projectmatige aanpak opgepakt moeten worden, borging en monitoren is daarbij van belang om daadwerkelijk te zien of foto scherp genoeg is geweest en of de stappen om te komen tot het actieplan passend zijn geweest. De aangereikte format voor zowel de foto als het actieplan geven voldoende ruimte om de stappen te documenteren. Hierdoor is borging gegarandeerd en kan eenvoudig geleerd worden voor een volgende keer. Elke ervaring levert dus een bijdrage aan de kwaliteit van het geheel.

4. Startpunt en de context

De handreiking gaat uit van de uiteindelijke situatie dat elke gemeente periodiek al zijn parken onder de loep neemt om zo inzicht te krijgen, maar vooral te behouden. Er is dan geen expliciete aanleiding, maar is het behouden van de verkregen informatiepositie voor vakantieparken onderdeel geworden van de standaard werkzaamheden van de gemeente.

Hoe mooi zou dit zijn, maar veelal (nog) niet de werkelijkheid. Vaak is er een signaal of incident dat aanleiding is om één of meerdere parken verder in kaart te gaan brengen. Te denken valt aan situaties waarbij blijkt dat er wellicht spanningen zijn tussen bewoners waarbij onveilige en mogelijk illegale praktijken aan ten grondslag liggen. Maar zeker valt ook te denken aan signalen van de afdeling burgerzaken die veel inschrijvingen op een adres van een vakantiepark constateert. Een ondernemer die de gemeente benadert omdat deze nieuwe investeringen en ontwikkelingen wilt doorvoeren op zijn park dat wellicht uitbreiding van zijn terrein vraagt. Ook deze signalen zijn zeker aanleiding om te kijken wat er speelt op een vakantiepark en of dit nog past bij de beleidsontwikkelingen en de wet- en regelgeving.

Het startpunt goed helder krijgen is van belang omdat het onvermijdelijk van invloed is op de uitvoering van de aanpak. Het geeft vaak onbewust kleuring en richting aan de manier waarop je de data verzamelt, interpreteert en vervolgens omzet in acties. Door bij de start voor jezelf het startpunt en de aanleiding te omschrijven zal dit hierdoor minder onbewust van invloed zijn. Voor het verkrijgen van de juiste informatie is een omschrijving van het doel uiteraard noodzakelijk in het kader van privacywetgeving.

De politie is in de nacht van zaterdag op zondag massaal uitgerukt voor een incident op Vakantiepark X. Agenten met kogelwerende vesten verzamelden zich op het terrein. Volgens een correspondent heerste er een 'explosieve sfeer' op het park. Een persoon is met onbekend letsel naar het ziekenhuis gebracht. Of het om een bewoner van het park gaat, is niet bekend. Er waren meerdere ambulances en een traumahelikopter opgeroepen. De politie verrichtte zeker één arrestatie. Wat zich precies op het terrein heeft afgespeeld, is niet duidelijk.
Omroep Gelderland

4.1. Startpunt en waarom

Een beeld van het startpunt en de context, het waarom is de eerste stap.

Omschrijf de aanleiding voor de start van deze aanpak en het waarom? (antwoorden in invulformat)

Hier enkele vragen om je daarbij te helpen:

- Is de aanleiding een incident of voorval?
- In welk domein zou je de aanleiding plaatsen?
- Is er aandacht van pers/social media bij de aanleiding?
- Is er aandacht vanuit de gemeenteraad?
- Is er aandacht vanuit het college of één enkele bestuurder?
- Is de aanleiding gerelateerd aan beleidsontwikkeling?
- Wie is je (interne) opdrachtgever?
- Is er al een denkrichting gegeven over de verwachte uitkomst van de informatie? En waarom?
- Zijn er al externe partners betrokken?
- Hebben deze partners al een denkrichting over de verwachte uitkomst van de informatie? En waarom?
- Is de eigenaar (eigenaren) en/of bewoners al betrokken?

Let op! De omschrijving is een ambtelijk beeld van de situatie en niet een formeel standpunt van de gemeente. Het heeft tot doel om bewust te worden van de invloeden en verwachtingen bij de uitvoering van de aanpak.

4.2. Besluit welk(e) park(en) en waarom

Als je nu scherp hebt wat de aanleiding is van je startpunt en ook vanuit jouw perspectief de context hebt omschreven, bepaal dan nu of je één, meer of alle parken aan gaat pakken. Wellicht dat dit al in je opdracht vastgesteld is, dan nog is het goed om de consequenties hierbij inzichtelijk te maken.

Als het de eerste keer is dat je deze aanpak uitvoert kan het een afweging zijn om eerst één of enkele parken te kiezen. Mits de aanleiding je deze keuzevrijheid geeft. Veel informatie en ook de uitvoerende acties is een samenwerking met collega's van verschillende afdelingen, veelal uit de vier domeinen. Het gaat bij de uitvoering van de aanpak ook om of er voldoende draagvlak en capaciteit bij afdelingen is.

Ook moet je bedenken in hoeverre de ondernemer(s) betrokken is (zijn) aan de voorkant van deze aanpak. Ook dit kan afhankelijk zijn van de aanleiding en je startpunt. Zien zij de aanpak als helpend of zien zij het al een controlerende en handhavende actie van de gemeente. Dan is belangrijk om goed te kunnen onderbouwen waarom welk park is gekozen.

 Beschrijf hoeveel parken je meeneemt in de aanpak en waarom? *(antwoorden in invulformat)*

Hier enkele vragen om je daarbij te helpen:

- Gaat het om één park, meerdere parken, alle parken en waarom?*
- Waarom sommige parken (nog) niet en wanneer wel (of helemaal niet)?*
- Zijn de eigenaren betrokken? Positief of vanuit negatieve houding?*
- Heb je de aanpak al eens eerder toegepast?*
- Zijn collega's al bekend met deze samenwerking/uitvragen van informatie en uitvoeren van acties?*
- Is er nu draagvlak van andere collega's om capaciteit te leveren, ook op de uitkomsten?*
- Is er nu draagvlak van het management om capaciteit te leveren, ook op de uitkomsten?*

4.3. Huidige informatiepositie en doelbepaling

Je start nooit helemaal van nul, of er nu sprake is van een specifieke aanleiding of dat het voor de zoveelste keer is dat je een park in kaart gaat brengen. Echt blanco is nooit de huidige informatiepositie. Vanuit de verkenning over aanleiding, startpunt en welk park is de laatste vraag vooral gericht op een scherpe formulering waarom nu de informatie verzameld wordt. In de aanpak wordt gevraagd om informatie te verzamelen bij collega's van de gemeente, maar ook bij partners. Het opvragen van de informatie is altijd gericht op het hele vakantiepark (postcodeniveau) en mag niet herleidbaar zijn naar personen. Volgens de AVG zijn de gegevens altijd verzameld met een vooraf vastgesteld en concreet doel. Bij deze aanpak adviseren we dan ook om vooraf het doel van het opvragen van de informatie voor het park of parken elke keer opnieuw scherp te formuleren. Zo help je ook de collega's die de vraag stellen of zij de informatie wel mogen delen.

 Omschrijf zo scherp en concreet mogelijk met welk doel de informatie voor het park/parken nu wordt verzameld. *(antwoorden in invulformat)*

Hier enkele tips om je daarbij te helpen:

- *Kijk naar de aanleiding en start, hier heb je al inzicht gekregen op de mogelijke verwachtingen en acties en dit kan helpen om het doel te omschrijven.*
- *Kijk ook naar waar je de gegevens op gaat slaan en zorg ervoor dat de door jou opgehaald informatie ook alleen voor het doel dat je zelf omschrijft beschikbaar is. Neem dit ook op je omschrijving van het doel.*
- *Geef aan bij het doel dat als er weinig data (in volume) beschikbaar is, deze niet wordt gebruikt omdat het daarmee wellicht toch te herleiden is tot personen. (volume eis)*

Voorbeeld:

Doel van de aanpak in de gemeente x, is om voor 50% van de niet-vitale parken (oranje/rood) in <jaar> integraal inzicht te krijgen om daarmee te komen tot een gericht actieplan (1 park 1 plan) waarmee de weerbaarheid van deze parken vergroot wordt. Data wordt alleen voor dit doel opgeslagen door de contactpersoon van de aanpak op <digitale locatie>.

Voorbeeld:

Doel van de aanpak in de gemeente x, is om met twee vakantieparken in <jaar> inzicht te krijgen of de aanpak integraal is uit te voeren binnen de gemeente. Tevens tot doel om te komen tot een gericht actieplan (1 park 1 plan) waarmee de weerbaarheid van deze parken vergroot worden. Data wordt alleen voor dit doel opgeslagen door de contactpersoon van de aanpak op <digitale locatie>.

5. Informatie op orde

Voldoende stil gestaan bij de start en dus tijd om de informatie op orde te brengen voor het gekozen park/parken. Voor een pragmatische ordening is de linkerkant van het klavertje vier, de domeinen Economie/Recreatie en Ruimtelijk bij elkaar gevoegd. De rechterkant van het klavertje vier, de domeinen Sociaal Maatschappelijk en Veiligheid vormen ook een logische eenheid. Voor elk van de twee kanten van het klavertje worden suggesties gedaan welke informatie je kunt verzamelen. Het verzamelen van de informatie noemen we “een foto maken”. Het is immers een momentopname en de foto is opgebouwd uit een hoeveelheid pixels dat nu als metafoor staat voor de brokjes aan informatie.

5.1. Keuzes en afwegingen

Economie- Recreatie / Ruimtelijk	Sociaal Maatschappelijk / Veiligheid
A. Toerisme	D. Meldingen intern
A1. ☐ Vieldebasen	D1. ☐ Sociaal domein
A2. ☐ Nachttoezicht	D2. ☐ Toezicht, handhaving en juridisch
A3. ☐ Toeristenbelasting	D3. ☐ Veiligheid, met politie, brandveiligheid en gezondheid bewoners
	D4. ☐ Burgerszaken
B. Financiën en bebouwing	E. Leefbaarheid
B1. ☐ Informatie over eigenaren vier- en zes- tel. recreatiedomein	E1. ☐ Sleutelmomenten
B2. ☐ Bebouwing	
B3. ☐ Transacties en koopsoorten	
B4. ☐ (Infra)structurele voorzieningen	
C. Openbare informatie	
C1. ☐ Luchtfoto's	
C2. ☐ Openbare bronnen	

Partners waar geen officiële aanvraag mogelijk is, maar waarbij vanuit regulier contact uit het netwerk gevraagd kan worden naar mogelijke informatie over het park is altijd mogelijk met passende bronnen doorblikking. Het richt zich vooral op officiële impressies. Denk hierbij aan burgemeesters, PREG adviseur, LSI consultant adviseur, MWA contacten, belastingdienst contacten etc.

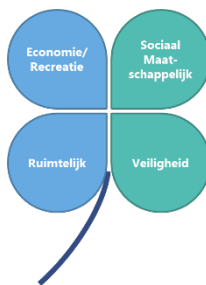
Het invuldocument “Foto maken” (zie bijlage) is zo opgebouwd dat je eenvoudig kunt aanvinken welke informatie je wilt gaan verzamelen. Het is dus aan jou om te kiezen welke informatie je wilt verzamelen. Vul natuurlijk ook aan als je denkt dat er nog data is die niet op de lijst staat vermeld. Wil je meer weten over wat er onder een term verstaan wordt, klik dan op de link, het brengt je verder naar de uitleg. Voordat je besluit welke informatie wel of niet op te vragen is het goed om rekening te houden met de “scherpte van de foto” en enkele spelregels.

5.1.1. Kiezen scherpte van de foto

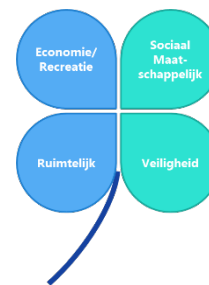
Als het lukt op alle onderwerpen informatie te verzamelen is de foto erg scherp. De metaforische pixels zijn er dan veel. Alle informatie verzamelen is niet altijd nodig en je bepaalt daarom zelf hoeveel pixels genoeg is. Daarbij is het de aanbeveling om in ieder geval wel zowel de linker- als de rechterkant te gebruiken. Juist de kracht bij deze foto is het feit dat je de vier domeinen gebruikt. Te weinig pixels kan onbedoeld een beeld opleveren op basis waarvan je conclusies gaat trekken die niet correct zijn.

Te weinig informatie

“gewoon” informatie

Alle informatie

In het invuldocument is naast de toelichting ook opgenomen wat de meerwaarde van elk brokje informatie is voor de totale foto. Dit kan je helpen bij het bepalen of je het wilt opvragen of niet.

5.1.2. Spelregels bij het ophalen van de informatie

Een vraag stellen is altijd het makkelijkste, maar in deze aanpak is het de bedoeling dat je de vraag zo gaat stellen dat degene die de antwoorden heeft, je begrijpt, het ook kan en mag leveren en het daarbij niet heel veel tijd en dus capaciteit gaat kosten. Een win-win situatie dus. Daarom zijn er een paar spelregels omschreven die je helpen om dit te bereiken.

Spelregel 1: De informatie die je opvraagt moet op postcode-niveau aangeleverd kunnen worden.

Dit is van belang in verband met de privacy, maar ook om echt iets te kunnen zeggen over het park zelf. Veel data is ingericht op wijkniveau. Een wijk kan groter zijn dan alleen het park en het gaat nu echt alleen om het park.

Spelregel 2: De informatie is eenvoudig vaker op te vragen.

Je vraagt de informatie waarschijnlijk nu voor één park. Wellicht dat je later nog andere parken gaat vragen aan dezelfde collega. Ga dus in gesprek wat mogelijk is. Is er al een query of rapport waar je informatie uit kunt halen? Of moet er een aparte query gebouwd worden? Is dat echt nodig en zo ja, zorg dan dat deze eenvoudig een volgende keer is te herhalen door ook andere collega's van dezelfde afdeling.

Spelregel 3: De informatie mag gedeeld worden.

Blijf continue in gesprek met je collega's en blijf je steeds afvragen of de informatie gedeeld mag worden. Zorgvuldigheid hierin is belangrijk, zonder dat het direct je hele werkzaamheden lam legt. Veel mag en kan en soms is het ook samen zoeken naar hoe dit is aan te pakken. Mag en kan het echt niet, dan is dat zo.

Spelregel 4: Het opvragen van de informatie mag geen interventie op zich zijn.

Door ineens te vragen naar informatie kan je ook iets in gang zetten dat eigenlijk als interventie gezien kan worden. Een voorbeeld: een gemeente vraagt in het kader van het maken van de foto naar het nachregister bij de eigenaar. Dat heeft de gemeente nog niet eerder gedaan en de eigenaar is ook niet op de hoogte van het feit dat hij "gefotografeerd" wordt voor deze aanpak. Dat roept bij de eigenaar vragen op en kan zelfs tot weerstand leiden als in een later stadium besloten wordt om het nachregister als instrument beter in te willen zetten. In dit geval is het opvragen van informatie over het nachregister dus al een interventie op zich. Advies is om dit dan niet te doen.

Bepaal welke informatie je wilt gaan verzamelen rekening houdend met de scherpste van de foto en de spelregels. *(antwoorden in invulformat)*

5.2. Foto maken

Je weet nu wat je wilt opvragen; dan nu de hoe-vraag. Waarschijnlijk weet je zelf al heel goed hoe en ook vooral bij wie je de informatie op gaat vragen. In het invulformulier kun je doorklikken op de termen en dat brengt je niet alleen naar de uitleg maar ook naar tips over hoe op te vragen. Zo zijn er voor sommige onderwerpen routes voor het opvragen van de informatie die je wellicht nog niet kent. Er is tevens geformuleerd wat de meerwaarde van die informatie kan zijn voor de foto en het helpt ook om het gesprek met collega's aan te gaan als niet direct duidelijk is wat je vraagt. Aanvullend is er informatie te vinden over de achtergrond zo ver bekend in 2020.

5.2.1. Toelichting en meerwaarde per categorie

De verschillende informatie is per categorie gerubriceerd.

Categorie	meerwaarde voor foto
Toerisme	Kan een indicator zijn voor de mate waarin het park participeert in het recreatieve doel van het park. Het gaat hierbij om levensvatbaarheid bedrijfsmatig en binnen de verblijfsrecreatie, maar ook om de bezettingsgraad en de hoeveelheid aan toeristenbelasting.
Financiën en bebouwing	Informatie is veelal feitelijk en in combinatie met elkaar kan dit een indicator zijn voor mogelijke voedingsbodems voor ongewenste praktijken en inmenging van partijen die de weerbaarheid negatief beïnvloeden. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld veel dezelfde eigenaren, veel transacties per jaar enz.
Openbare informatie	Informatie levert vooral een sfeerbeeld op met extra basisinformatie die openlijk op internet te vinden is. Het gaat hier om bijvoorbeeld recensies van bezoekers, maar ook over advertenties over verkoop van huisjes enz.
Meldingen intern	Binnen deze categorie vallen alle interne afdelingen van de gemeenten, zoals veiligheid, sociaal domein, toezicht, handhaving, juridisch als burgerzaken. Een hoeveelheid aan indicatoren die op zichzelf staand niet van meerwaarde zijn. De combinaties kunnen wel indicaties zijn van mogelijke ongewenste praktijken en inmenging van partijen die de weerbaarheid negatief beïnvloeden. Het gaat hierbij om veel gedoogbeschikkingen die zijn afgegeven, oggz ⁴ meldingen, lopende handhavingszaken, hoeveelheid zorgaanvragen, sfeerbeelden van handhavers enz.
Leefbaarheid	Informatie levert vooral sfeerimpressies op van met name de burgers die op het park verblijven, inclusief de eigenaar. De indicator geeft vooral inzicht in de subjectieve informatie. Veiligheidsbeleving, eigen weerbaarheidsbeleving enz.

⁴ OGGZ = openbare geestelijke gezondheid zorg

5.2.2. Registreren en vastleggen van de informatie

Vanuit de aanpak is er in het invulformat de mogelijkheid om ook de informatie vast te leggen. Uiteindelijk is het aan je zelf om te kiezen wat het eenvoudigste werkt. De gemeenten die deze aanpak hebben getest kozen voor Excel en Word, net wat ieder het beste leek. Belangrijk is hier wel vooraf over na te denken. Veel data ga je bij elkaar brengen over één park of meerdere parken. Maak het voor iedereen die hieraan gaat werken zo eenvoudig mogelijk.

 Haal de informatie op en registreer. *(antwoorden in invulformat)*

Hier enkele tips om je daarbij te helpen:

- *Maak eenmalig een mail waarin je alle informatie hebt staan. Zoals:*
  - *Waarom je uitvraag doet;*
  - *Welk park met postcode;*
  - *Je in gesprek wilt over hoe zo eenvoudig mogelijk maar wel vaker de data is op te vragen;*
  - *En je wijst op de privacyregels;*
- *Geef een periode aan waarbinnen je een reactie wilt.*
- *Probeer duidelijk te krijgen of je collega niet onbedoeld een interventie pleegt bij het opvragen van de informatie.*
- *Tip uit praktijktest: stel voor elk domein en/of afdeling iemand aan die de data kan verzamelen. Dan heb je kortere lijntjes, iemand die weet wat er is te halen op de afdelingen ook de taal van de afdeling spreekt. Zo'n informatiemakelaar zou voor meer onderwerpen helpen in een tijd van data gestuurd werken in combinatie met de privacyregels.*

6. Opstellen actieplan

De data is verzameld; de foto is gemaakt. De volgende stap is om te komen tot een actieplan. Het opstellen van een actieplan is in de aanpak in kleine stappen opgedeeld omdat juist in deze fase er onbedoeld te snelle conclusies getrokken kunnen worden. De mens zit nu eenmaal zo in elkaar dat je op basis van ervaringen veronderstelde conclusies wilt trekken. Met de kleine stappen zorg je ook voor kleinere stappen in je redeneringen, ook wel gevolgtrekking genoemd, met grotere kans op het trekken van gefundeerde conclusies. Zo voorkom je overhaaste conclusies wat vaak ook “jumping-to-conclusions”⁵ heet.

Stappen om te komen tot een actieplan:

6.1. Twee ogen zien meer dan één

Je kunt de stappen uit het actieplan zelf uitvoeren maar juist in deze fase is het advies om dit met meerdere ambtenaren en bij voorkeur vanuit de verschillende domeinen te doen. Ieder heeft een eigen referentiekader en vanuit zijn domein verschillende waarden en ervaringen in te brengen wat leidt tot een integrale afweging van de te nemen acties in het actieplan.

Organiseer werksessies met enkele beleidsambtenaren om stappen van actieplan te doorlopen.

⁵ Jumping to conclusions is een psychologische term die verwijst naar een communicatie hindernis. Als men geen onderscheid maakt tussen wat het geconstateerde is en wat men veronderstelde te constateren, met als gevolg het trekken van een al veronderstelde conclusie.

Hier enkele tips om je daarbij te helpen:

- Organiseer per stap een werksessie van ongeveer 2 uur;
- Maak de groep niet te groot, maximaal 6 mensen om slagvaardig te blijven;
- Zorg voor goed introductie en afronding van de sessie, maak duidelijk wat van ieder verwacht wordt.
- Luister naar elkaar, overtuigen is niet luisteren, wees nieuwsgierig.
- Iedereen heeft gelijk, het gaat om beelden en meningen op basis van ieders kennis en ervaring gefundeerd vanuit de opgehaalde data.
- Kom gezamenlijk tot consensus en combineer de informatie tot één gezamenlijk beeld.

6.2. Stap 1: Van data naar interpretatie

Met het maken van de foto heb je data verzameld die in vijf categorieën;

A. Toerisme	Economie-Recreatie / Ruimtelijk	Linkerkant klavertje vier	
B. Financiën en bebouwing			
C. Openbare informatie			
D. Meldingen intern	Rechterkant klavertje vier		
E. Leefbaarheid		Sociaal Maatschappelijk / Veiligheid	

Voordat je deze stap uitvoert is het nog goed om stil te staan bij hoe scherp de foto nu is. (zie ook hoofdstuk 5, paragraaf 1.

Extra checkvraag:

- ☞ Is je foto scherp genoeg?
→ Is er informatie opgehaald van in ieder geval de linker EN de rechterkant van het klavertje vier?

Antwoord = Nee

Als je deze vraag niet positief kunt beantwoorden is het belangrijk om te realiseren dat het invullen van het actieplan hierdoor geen integrale afweging is. De vraag is of de acties die in het actieplan worden gekozen wel effectief zijn op alle domeinen.

Antwoord = Ja

De mate van scherpste is natuurlijk meer dan alleen de afweging linkerkant en rechterkant is dus een minimale variant. Wees realistisch bij deze vraag.

Vervolg extra checkvraag:

- ☞ Is je foto scherp genoeg?
→ Is de opgehaalde informatie genoeg, kijkend naar de start, aanleiding en de context?

Antwoord = Nee

Als het antwoord op deze vraag nee is, dan kan het dus zijn dat de opgehaalde informatie niet aansluit bij je oorspronkelijke start. Een extra poging om nog informatie op te halen is zeker aan te bevelen. Mocht de gegeven situatie toch reden zijn om verder te gaan, realiseer dit en beschrijf dit in je actieplan. Een mogelijke actie in je actieplan is bijvoorbeeld de foto scherper krijgen, waarbij je kunt formuleren wat je daarvoor nodig hebt (expliciete opdracht, capaciteit of financiën). Uiteraard kun je ook besluiten toch nog te wachten met het maken van het actieplan en eerst de foto scherper te krijgen.

Antwoord = Ja → stap 1 interpreteren van de data

Als deze tweede vraag met ja is te beantwoorden ga je samen met je collega's de data van de foto interpreteren met als doel inzicht te geven in de opgehaalde informatie. Kijk naar elke categorie wat je opgehaald hebt aan informatie, vink dit aan en formuleer gezamenlijk een samenvatting van de opgehaalde informatie. Als je met je cursor op de onderwerpen gaat staan zie je nog extra informatie over de mogelijke meerwaarde van dit brokje informatie. Samen met je collega's beantwoord je per categorie de volgende vraag: Is er reden om over te gaan tot actie. Kijk hierbij naar je samenvatting en de meerwaarde die net met elkaar is beschreven. Ga niet teveel filosoferen over wat er allemaal schuil gaat achter deze interpretatie van data. Dat is namelijk de volgende stap.

 Vat per categorie de informatie samen door te kijken naar de meerwaarde van die informatie. Beantwoord gezamenlijk de vraag of er reden is om over te gaan tot actie. (antwoorden in invulformat)

Hier enkele tips om je daarbij te helpen:

- *Filosofeer niet over wat er schuil gaat achter de data, dat is de volgende stap;*
- *Reden tot actie is een afweging die je samen maakt, op basis van*
  - *Context van het startpunt*
  - *Overtreding van wet en regelgeving*
  - *Je onderbuikgevoel*
- *Je besluit in deze stap nog niet OF je actie onderneemt, alleen of er op basis van de data reden voor zou zijn.*

6.3. Stap 2: Van interpretatie naar samenhang

De uitkomst van de vorige stap is dat per categorie inzicht is verkregen of er reden zou zijn om over te gaan tot actie. Bij deze stap ga je de geïnterpreteerde informatie verder bekijken om de samenhang te kunnen ontdekken.

Hierbij gaat het om twee belangrijke punten:

1. Zie ik een trend of ontwikkeling?
2. Zie ik iets gekks?

Om deze vragen makkelijker te beantwoorden staan in de invulformat van het actieplan verschillende beschrijvingen van wat je zoal kan tegenkomen. Deze beschrijvingen gaan over mogelijke ongewenste situaties die je wilt aanpakken of over een situatie dat gezien kan worden als een kans om een bestaande situatie te verbeteren (vb. verzoek tot uitbreiding park). Vervolgens zijn de beschrijvingen gekoppeld aan welke acties hierin te zetten zijn. Deze acties zijn verwijzingen naar

de vele hulpmiddelen en instrumenten die beschikbaar zijn zoals barrièremodellen, interventie-matrixen, handreikingen en partners die specifieke inzet kunnen plegen.

Advies is om in een werksessie met je collega's deze stap weer gezamenlijk in te vullen. Het gesprek is van wezenlijk belang door de verschillende inzichten van iedere deskundigheid. Het levert ook inzicht op in wat de mogelijke acties kunnen zijn voor het uiteindelijke actieplan. Per onderwerp bepaal je uiteindelijk gezamenlijk of er acties zijn die je in wilt zetten.

- Bepaal welke omschrijving past bij de geïnterpreteerde data.
- Verdiep je in de mogelijk in te zetten acties.
- Bepaal per omschrijving of je hier acties ziet die je mogelijk in wilt zetten.

Hier enkele tips om je daarbij te helpen:

- Kijk nog niet naar de hoeveelheid acties, capaciteit, geld of hoe ze op elkaar in zouden werken. Dit is de volgende stap.*
- De verwijzingen zijn een toolbox met mogelijke acties, wellicht ken je er meer of net in een andere vorm. Wil je een instrument liever inzetten bij een andere omschrijving? Doe dit dan. Het is een handreiking, jij bepaalt.*
- Wees ook hier bewust van de invloed van de start, de context en de mogelijk gewenste uitkomsten.*

6.4. Stap 3: Van samenhang naar keuzes maken (prioriteren)

Vanuit de vorige stap is er nu een overzicht van mogelijke acties gebaseerd op de omschrijvingen van wat er in samenhang geïnterpreteerd is. Bij deze stap gaat het om het maken van keuzes welke acties er in het actieplan terecht komen. Voordat je dit kunt doen, zijn er nog twee elementen die mee spelen, namelijk de oorspronkelijke aanleiding en een aantal randvoorwaarden zoals beschikbare financiën, draagvlak enz. Deze twee elementen maak je eerst scherp.

Stap 3 bestaat dus uit:

- I. Reflecteren op de aanleiding
- II. Beschrijven van de randvoorwaarden
- III. Bepaal acties ingedeeld in hoge/lage prioriteit en korte/lange termijn

Ad I. Reflecteren op de aanleiding

De hele aanpak gaat uit van kleine stapjes die zorgvuldig leiden tot een gedegen zorgvuldig integraal actieplan. Gaandeweg is het goed om even stil te staan en terug te kijken. Dit is meerdere keren ingebouwd, waaronder bij de checkvraag van de scherpte van de foto, maar nu opnieuw.

Vanuit de vorige stap van interpretatie naar samenhang is er een beeld ontstaan van in ieder geval de richting waarin de acties gekozen gaan worden. Passen deze nog bij de omschrijving van de start/aanleiding en vooral ook de context. Mocht dit niet het geval zijn, dan is het goed om dit heel goed op te schrijven in je actieplan. Dit betekent dat er extra aandacht moet komen voor bijvoorbeeld verwachtingen management of een andere randvoorwaarden.

- Reflecteer op aanleiding en concludeer wat dit betekent bij onvoldoende aansluiting op de nu voorliggende denkrichting.

Ad II. Beschrijven van de randvoorwaarden

De belangrijkste randvoorwaarden, die dus niet limitatief zijn, zijn hier toegelicht.

Draagvlak – intern	Draagvlak – extern	(doorloop) Tijd	Geld
<p>Is er voldoende draagvlak intern om de acties uit te kunnen voeren?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Afdelingen? ▪ Management? ▪ College? ▪ Gemeenteraad? ▪ Bestaande visies? (regionaal/gemeen- telijk op verblijfs- recreatie?) <p>Werk je al binnen een projectstructuur van aanpak vakantieparken en weet iedereen dat er acties volgen uit de aanpak?</p> <p>Of gebruik je de aanpak om sense of urgency te krijgen op het onderwerp en is niemand (nog) bereid om acties uit te gaan voeren?</p>	<p>Is er voldoende draagvlak extern om de acties uit te kunnen voeren?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Partners als politie, RIEC? ▪ Parkeigenaar? ▪ Bewoners? <p>De mate waarin de partners, maar ook de eigenaar en bewoners op de hoogte zijn van de aanpak en dus mogelijke acties is van invloed op je draagvlak en dus op de keuzes/prioritering van je acties. Draagvlak organiseren kan één van de acties in het actieplan zijn om te komen tot de uitvoering van een andere actie.</p>	<p>Ben je gehouden aan bepaalde tijd waarbinnen acties uitgevoerd moeten worden?</p> <p>Realiseer dat sommige acties een lange adem vragen. Kijk of je een mix kan maken van acties die snel effect geven en de lange adem acties.</p> <p>Laat de gegeven doorlooptijd geen drempel zijn om lange adem acties te kiezen.</p> <p>Wees realistisch over hoeveel tijd een actie kost om goed uit te voeren.</p>	<p>Is er geld (en dus capaciteit) beschikbaar gesteld voor het uitvoeren voor acties?</p> <p>Zijn er acties waarbij financiën/geld nog aangevraagd moet worden, dan heeft dit invloed op de doorlooptijd.</p> <p>Laat (het ontbreken van) geld geen drempel zijn om bepaalde acties te kiezen, maar maak het onderdeel van de actie zelf.</p>
Organisatie	Deskundigheid	Lopende acties	Andere parken
<p>Is er voldoende structuur aanwezig om de acties uit te kunnen voeren?</p> <p>Werk je binnen een projectstructuur van aanpak vakantieparken, dan heb je ook de organisatie voor de uitvoering al op orde.</p> <p>Heeft de gemeente een zodanige organisatie en structuur dat de acties in te bedden zijn, dan niets extra's nodig. Zo niet, dan dit in je actieplan opnemen; denk aan werkgroepen enz.</p>	<p>Is er voldoende kennis en kunde aanwezig om de acties uit te kunnen voeren?</p> <p>Als dit niet te organiseren valt intern, dan wel extern met de bestaande partners, dan is het toevoegen van deskundigheid onderdeel van de actie die je uit wilt voeren.</p>	<p>Zijn er de afgelopen 6 maanden, nu of de komende 6 maanden acties gepland?</p> <p>Weet wat er speelt vanuit alle vier de domeinen op het park. Vb.: een lopende bewonersenquête over de revitalisering van het park terwijl je als actie een handhavingsteam wilt inzetten om illegale woonsituaties op te sporen. Ene actie heeft zeker invloed op de andere actie.</p>	<p>Als er ook andere parken in de aanpak worden meegenomen, zijn de acties dan af te stemmen?</p> <p>Uitgangspunt is 1 park 1 plan, maar de keuze van acties in de plannen kunnen elkaar beïnvloeden. Denk aan efficiency maar ook aan ervaringen van ene park voor acties op andere park.</p>

Ken de randvoorwaarden die van invloed kunnen zijn op het kiezen van de acties en leg dit zo nodig vast als argument voor bepaalde keuzes.

Kiezen van de acties

Uiteindelijk is nu de vraag te beantwoorden welke acties je definitief wilt opnemen in het actieplan. Je prioriteert deze in belangrijkheid en naar (doorloop)tijd.

	Korte termijn acties	Midden lang en lange termijn acties	Cumulatief effect?
Hoge Prioriteit	1. 2. 3.	1. 2. 3.	<i>Hoe beïnvloeden de verschillende acties elkaar en vraagt dit om aanpassing in de uitvoering van de acties?</i>
Lagere prioriteit	• • • Enz.	• • • Enz.	

- Bepaal wat je onder korte termijn en midden/lange termijn verstaat.
- Bepaal wat je onder hoge en lagere prioriteit met elkaar verstaat.
- Kies voor de hoge prioriteit drie acties voor korte termijn en drie acties voor midden/lange termijn.
- Som de acties op die je wel wilt uitvoeren maar een lagere prioriteit hebben.
- Beschrijf hoe de acties op elkaar effect kunnen hebben met de mogelijke aanpassing voor de uitvoering van die actie.

Hier enkele tips om je daarbij te helpen:

- *Korte termijn acties zijn acties die snel effect sorteren en ingezet kunnen worden om bepaalde randvoorwaarden te bereiken, zoals draagvlak voor alle acties.*
- *Lange termijn acties zijn soms ook in kleinere acties op te delen om wel effect al te zien, dit zijn tussenresultaten om een actie van een langere adem te kunnen uitvoeren.*
- *Bepaal zelf wat jullie onder hoge prioriteit verstaan, hierdoor ontstaat focus op de acties wat past bij 1 plan 1 park.*

6.4.1. Voorwaarden om acties uit te kunnen voeren

Het volgende hoofdstuk gaat over het uitvoeren van het actieplan. In deze fase is het goed om alvast na te denken wat je nodig hebt om de gekozen acties uit te voeren.

De eerdergenoemde randvoorwaarden kunnen je hierbij al helpen:

- Draagvlak, intern en extern
- (Doorloop)tijd
- Geld
- Organisatie
- Deskundigheid

Maar denk ook aan:

- Communicatie
- Capaciteit partners

 Beschrijf de voorwaarden voor het definitieve actieplan.

Hier enkele tips om je daarbij te helpen:

- *Sommige acties vragen veel voorbereiding, neem dit op in je voorwaarden.*
- *Ga in gesprek met collega's, leden van het management, college om te kijken welke voorwaarden nodig zijn.*
- *Wees concreet en realistisch over wat wel en niet nodig is.*
- *Maar wees ook een beetje ambitieus, daar vraagt dit onderwerp om!*

6.5. Stap 4 - Uitgewerkte acties

Nu heb je alle ingrediënten om de acties uit te werken in een definitief actieplan. In het invulformat van het actieplan is ter ondersteuning een matrix opgenomen.

Voorbeeld van uitgewerkte acties in definitief actieplan.

In te zetten actie	Korte omschrijving	Betrokkenen	Contactpersoon	Mijlpalen planning
Awareness training medewerkers	Medewerkers van bijvoorbeeld vakantieparken, zoals parkmanagers, receptionisten en portiers, kunnen worden getraind om signalen van (ondermijnende) criminaliteit te identificeren en de juiste kanalen om dit door te spelen te leren kennen. De training kan bijvoorbeeld gegeven worden op ledenbijeenkomsten van de Recron en tijdens een periodiek overleg tussen gemeenten en ondernemers.	RIEC, VNG, Politie en VNG Naleving	Projectleider X	Initiatiefase: Projectleider x organiseert draagvlak bij betrokken partijen en ondernemer van het park. <i>1 september 2020 – 1 oktober 2020</i>
				Definitiefase & ontwerpfasen: Een concept training wordt opgesteld en besproken met betrokkenen. <i>1 oktober 2020 – 1 november 2020</i>
				Realisatiefase: De training wordt ingezet voor medewerkers op park x. <i>15 november 2020</i>
				Nazorgfase: De projectgroep helpt waar nodig bij het implementeren van de harmonisatie binnen alle betrokken gemeenten/organisaties in Noord Holland Noord.

Inzet parkwachter of preventieteam	De inzet van een parkwachter of een groep parkwachters (geïnspireerd op buurtpreventieteams) vergroot de zichtbaarheid van personen op het park. Hierbij kan worden gedacht aan personen uit de VVE, maar ook burgers en andere vrijwilligers. Door regelmatig op het park te wandelen, is er meer toezicht op de bewoners, leegstaande huisjes en problematiek, zoals huisjes die worden gebruikt voor criminele of illegale doeleinden.	Politie	Projectleider X	Initiatiefase:
				Definitiefase & ontwerpfase:
				Realisatiefase:
				Nazorgfase:

7. Uitvoeren van actieplan

7.1. Geaccordeerde plan

De aanpak is zo geschreven dat deze is te gebruiken voor een projectorganisatie die speciaal voor de aanpak vakantieparken is opgezet, maar juist ook voor de ambtenaar die periodiek binnen de reguliere werkzaamheden een park opnieuw onder de loep neemt.

In beiden situaties is het goed om te bedenken welke route het actieplan van één of meerdere parken moet doorlopen voor definitieve besluitvorming. Dit heeft mede te maken met de randvoorwaarden die je al eerder hebt bekeken. Gebruik deze randvoorwaarden in het geaccordeerde plan, hiermee neem je de besluitvormers mee in deze veelal zeer bepalende redenen om te komen tot bepaalde keuzes.

Zijn de acties in het actieplan uit te voeren zonder dat dit veel consequenties heeft en past binnen alle gemaakte afspraken, dan is besluitvorming wellicht niet nodig. Ook in deze situatie is communicatie van belang, de acties in het actieplan zijn waarschijnlijk integraal en dat vraagt om elkaar goed informeren om onvoorziene omstandigheden af te kunnen stemmen.

Hebben de acties in het actieplan grote consequenties dan zal het afgestemd en wellicht goed gekeurd moeten worden door collega's, management, college, partners, gemeenteraad enz. Denk hier niet te lichtzinnig over, de mate van draagvlak is een belangrijke voorwaarde voor het welslagen van de acties.

7.2. Projectorganisatie of regulier werk

Vanuit het eerder beschreven landschap is op te merken dat veel best practices in het land aangeven dat een aanpak vakantieparken alleen zal slagen als er een projectorganisatie in het leven is geroepen. Uiteraard zal dit zeker helpend zijn en toch, deze aanpak gaat uit van ook een veel laagdrempelige en vooral reguliere aanpak of werkwijze. De verschillende vakantieparken en deze in zicht houden is een reguliere taak die nog niet in de werkprocessen van de gemeente is ingebed.

In tijden van discussies over kerntaken, capaciteit en kiezen van focus is het juist goed om te kijken of een projectorganisatie echt nodig is. Het zou best kunnen zijn dat geformuleerde acties verdacht veel lijken op reguliere taken voor gewone woonwijken. Een vakantiepark is geen woonwijk maar de acties die vanuit de vier domeinen gevraagd worden zullen met wellicht kleine aanpassingen er erg op lijken. Deze te onderzoeken denkrichting geven we jullie graag mee.

7.3. Monitoren, registreren en bijsturen

De aanpak en handreiking eindigt bij de start van de uitvoering. De acties in het actieplan worden passend bij de gemeente en de gekozen organisatiestructuur (project of regulier) uitgevoerd. Als tip kun je bij de uitvoering van de acties om te monitoren de handreiking en je stappen om te komen tot een actieplan er nog eens bij pakken. Kloppen de interpretaties en samenhang nog steeds of is er nieuwe informatie dat leidt tot een andere keuzes of aanpassing in de nog te plannen acties. Registreer deze periodieke monitoringsmomenten om later terug te kunnen halen waarom er bijgestuurd is. Voor een volgend park of hetzelfde park maar dan voor de volgende keer dat je de foto gaat maken en een actieplan formuleert, zal de kwaliteit⁶ stijgen. Je hebt immers geleerd van de vorige keer.

---

⁶ Cirkel van Deming: Plan-Do-Check-Act zorgt voor kwaliteitsverbetering.

8. Regionale samenwerking

Bij het doorlopen van de fasen en de stappen van deze aanpak is steeds ingezoomd op 1 park. Uiteraard ben je geweest op andere vakantieparken in de gemeente en de bijbehorende visie in de gemeenten op bijvoorbeeld verblijfsrecreatie en dus ook andere vakantieparken. Zoals met veel beleidsvelden werkt een gemeente samen met de burens of in een regionaal verband. Deze samenwerking heeft niet alleen te maken met de eventuele efficiency of “handen ineen slaan”, maar ook omdat burgers en toeristen de gemeentegrenzen niet zo ervaren. Daarom zou het mooi zijn dat wat in de ene gemeente geldt aan regels, ook in grote mate bij de burens zou gelden. Dit is nog niet altijd het geval. Als dit wel zou lukken kunnen overheden geloofwaardig opereren wat leidt tot meer vertrouwen in diezelfde overheid.

Voor vakantieparken geldt dat er ook in verschillende regionale verbanden samengewerkt wordt. Ten tijden van het project voor deze handreiking is te zien dat de samenwerkingen vooral gerelateerd zijn aan één of twee domeinen van het klavertje vier. Een regionale samenwerking op alle vier de domeinen om integraal de vakantieparken te “managen” is nog niet aan de orde. Realiseer dit als je werkt met deze aanpak en bezig bent om bij fase startpunt en fase actieplan (stap 3, prioriteren) de aanpak van één park. Realiseer vooral dat er meerdere parken in je gemeente en regio zijn. Dat de te kiezen acties ook invloed hebben op de acties van andere parken in zelfs andere gemeenten. En dit geldt ook andersom.

Uiteraard is dit ook als kracht te gebruiken en zie dit als kans om ook samen te werken met collega’s uit de regio. Samen kennis vergroten en leren van elkaar. Als er regionaal gezamenlijk dezelfde actie wordt ingezet ondersteun je tevens de gemeenschappelijke boodschap aan de parken, namelijk: de gemeenten wil meer grip op parken om de weerbaarheid te vergroten. Een voorbeeld hiervan is het gezamenlijk introduceren van een digitaal nachregister.

8.1. Ambassadeurs

De handreiking is middels een project tot stand gekomen en hierbij is een aantal gemeenten betrokken geweest, namelijk de gemeenten Texel, Schagen, Hollands Kroon, Koggenland, Langedijk en Wijdmeren. Zij zijn verenigd in de daarvoor opgerichte Input Meedenk Club (IMC) en zijn geregeld bij elkaar geweest om mee te denken en te reflecteren op de methodiek die ontwikkeld is. De IMC bestaat uit deelnemers uit van alle vier de domeinen, waarbij uiteindelijk toch de veiligheidsambtenaren de grootste vertegenwoordigers zijn geweest.

De deelnemers is gevraagd hoe zij het vervolg zien van de club als ambassadeurs van het onderwerp vakantieparken en dan met name de boodschap dat de informatie integraal op orde moet zijn alvorens over te gaan tot acties. Zij hebben de intentie uitgesproken om in de toekomst elkaar te blijven opzoeken voor inspiratie, meedenken en het afstemmen van regionale activiteiten. In de bijlage zijn de betrokken ambtenaren opgenomen, welke zijn te benaderen als je meer informatie wilt.

8.1.1. Praktijktesten in gemeente Schagen en Langedijk

De gemeenten Schagen en Langedijk hebben voor een periode van vijf maanden de eerste versie van het invuldocument Foto maken in de praktijk getest. De praktijktesten zijn bestuurlijk bij beiden gemeenten besproken waarbij er expliciet is gekozen om vanuit bestaande werkzaamheden dit uit te voeren. Dat betekent dat in de gemeente Schagen er vanuit de afdeling Veiligheid is gestart en in de gemeente Langedijk is het ondergebracht bij de projectleider voor de vakantieparken in de gemeente.

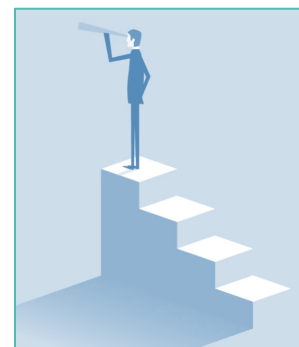
De praktijktesten hebben helaas niet de normale praktijk kunnen testen, omdat de coronacrisis het oude normaal deed verbleken. Met al deze extra hobbels hebben de gemeenten beiden een foto kunnen maken. Interessant hierbij is dat zij beiden tijdens het proces de indruk hadden dat de foto nooit scherp genoeg zou zijn. Bij het daadwerkelijk verwerken van de gegevens bleek dit wel het geval te zijn. De ervaringen, tips en trucs van de praktijktesten zijn verwerkt in de handreiking en de invuldocumenten.

De gebruikte invuldocumenten bij de praktijktesten zijn inmiddels al meerdere malen veranderd. Uit de praktijktesten kwamen verschillende ideeën naar voren om zaken nog efficiënter uit te kunnen voeren. Eén van de tips, die ook voor andere onderwerpen op zou gaan, is het per domein en/of afdeling van het instellen van een informatiemakelaar. Iemand die op de hoogte is van de privacyregels en weet hoe informatiedeling binnen hun eigen domein werkt. Deze persoon weet dan waar “Abraham de mosterd haalt” en kan er sneller en efficiënter data aangeleverd worden.

8.2. Visie op parken

Wat is nu eigenlijk de visie op vakantieparken in je gemeente? Het kan zijn dat er wel een visie is op ongewenste situaties waarbij er een visie is om handhavend op te treden. Of een visie dat er gedoogbeschikkingen worden afgegeven bij inschrijvingen van een adres op een vakantiepark. Niet alle gemeenten hebben een eenduidige integrale visie op de vakantieparken vertaald naar korte en lange termijn beelden.

Vanuit regionale samenwerkingen zijn in de provincie (vb. Noord-Holland-Noord) regionale visies opgesteld die in grote lijnen dus aangeven wat het uiteindelijke doel is. De vertaling op alle vier de domeinen in de eigen gemeente is nog niet overal gemaakt. Het college, maar ook de gemeenteraad hebben nog voldoende eigen beleidsruimte om de route naar die visie in te kunnen kleuren. Wees je daarom bewust bij deze aanpak van deze inkleuring.

Vanuit de IMC leden is geadviseerd om ook in de gemeente deze handreiking te gebruiken als bewustwordingsinstrument. Het kan namelijk inzicht opleveren dat de bestaande visie op (alle) vakantieparken nog onvoldoende is uitgewerkt. Een eerder gegeven voorbeeld is de vertaling van de visie om in te willen zetten op transformatie van parken die niet vitaal meer zijn voor de toeristische sector. De keuze welke handhavingsacties op korte termijn helpend zijn bij deze opgave van transformatie werkt voor alle partijen alleen maar positief.

8.3. Wenken vanuit het project

Het project is gestart in september 2019 en heeft daarbij in samenwerking met vele partners vele inzichten gekregen. Inzichten die de opdracht hebben gefocust en hebben geleid tot het voorliggend document. Enkele inzichten willen we jou als gemeenteambtenaar nog apart meegeven.

8.3.1. Draagvlak, draagvlak, draagvlak!

Vakantieparken “managen” vanuit de vier domeinen is een wens dat gedragen moeten worden vanuit de domeinen verantwoordelijke bestuurders. Burgemeester en wethouders, ze hebben met alle vier de domeinen allemaal een rol te vervullen.

Een rol die in één boodschap is samen te vatten:

“Onze vakantieparken zijn weerbaar”.

Als het college dit zo ziet, dan volgt ook het management en dus de deelnemende afdelingen en collega ambtenaren. De vraag is dus of je voldoende draagvlak hebt om deze aanpak uit te voeren of gebruik je de aanpak om aan te tonen dat er geen integraal draagvlak is. Beiden is mogelijk.

8.3.2. Wees niet bang voor wat je kan vinden

Inzicht krijgen betekent dat er wellicht ook zaken aan het licht komen die echt niet bekend waren en waarbij de ernst zo groot is dat er direct acties op zijn in te zetten. En die acties vragen om inzet en dus capaciteit van de eigen handhaving en juridische afdelingen, maar ook bij partners zoals de politie. Tijdens het project is dit continue een onderwerp van gesprek geweest. Soms vanuit een positieve insteek met de motivatie dat het maar eens tijd is om de koppen uit het zand te halen, maar vaak vanuit een meer negatieve insteek. De angst om de spreekwoordelijke beerput open te trekken is vanuit een capaciteitsdiscussie groot. Oplossingen zijn geopperd om eerst te scope en dus de mate van de mogelijke problematiek te onderzoeken. Deze aanpak is opgezet in kleinere fasen en stappen waarbij je dus kan kiezen om alleen de foto te maken om de ernst te onderzoeken, per park, per gemeente. Vanuit het project en de deelnemende gemeenten is deze handreiking ook opgezet in de wetenschap dat de capaciteitsdiscussie bestuurlijk en bij partners leeft. In het actieplan bij stap 3 prioriteren neem je als randvoorwaarde de capaciteit van partners mee.

8.3.3. De invloed van de coronacrisis

De coronacrisis heeft op iedereen en alles invloed, zo ook op het onderwerp vakantieparken. Vanuit allerlei platforms, leerkringen en samenwerkingen wordt er vanaf juni 2020 al gesproken over wat de impact van de coronacrisis heeft op de verblijfsrecreatiesector. De term weerbaar zijn tegen invloeden heeft nog nooit zijn duidelijk beeld opgeleverd door de komst van een virus. De algehele conclusie en beelden op dit moment is dat vakantieparken die gezond en weerbaar waren het ook flink te verduren hebben gehad door het uitblijven van klanten. Vakantieparken die al niet zo weerbaar, dan wel vitaal waren, zullen afzakken of andere oplossingen bedenken. Oplossingen die hun weerbaarheid niet ten goede zal komen. Laatste nieuws is dat er veel mensen investeren in huisjes. Een ontwikkeling met ook gevolgen voor dynamiek op de vakantieparken.

De coronacrisis heeft bij de totstandkoming van de handreiking ook invloed gehad, maar heeft vooral te maken met hoe de gemeenten intern georganiseerd zijn en hoe zij samenwerkten in de crisis. Er is voldoende betrokkenheid en input geweest van de deelnemende gemeenten.

Belangrijker is om te realiseren in hoeverre deze handreiking nu juist helpend kan zijn om een goed beeld te krijgen van een park. Echt inzicht krijgen, juist nu. Ga in gesprek met de ondernemer als gemeente. Er is een gemeenschappelijk doel, juist in tijde van crisis.

9. Bijlagen

9.1. Geraadpleegde organisaties

De hoeveelheid aan personen en organisatie die betrokken zijn bij de totstandkoming van deze handreiking is zeer groot. Onderstaande afbeelding geven de organisaties weer.

9.2. Voorbeeld uitgewerkt actieplan (fictief)

Bijlage 2 is als apart document opgenomen en is een voorbeeld van een uitgewerkt actieplan met foto van een fictieve gemeente en park.